

Foglalkozástervezet a környezettudatosság témaköréhez

Cím: **Energia krízis és konfliktusok**

Általános információ

Téma (témák)	Célok	A tevékenység leírása
 Klímaváltozás Biodiverzitás és megőrzése Hulladékgazdálkodás és újrahasznosítás Vízkinccs és vízminőség Fenntartható mezőgazdaság és élelmiszerbiztonság Környezeti egészség és igazságosság Energiafelhasználás, közlekedés	<p>Tanulási célok</p> <ul style="list-style-type: none"> Segíteni a diákoknak megérteni a globális energiaválságot és annak következményeit. <p>Tanulási eredmények:</p> <p>Ennek a foglalkozásnak a végére a tanulók képesek lesznek ...</p> <ul style="list-style-type: none"> A globális energiapolitika összetettségének és összefüggéseinek megértésére. Felismerni az energetikai döntések hatását a gazdasági stabilitásra, a környezeti fenntarthatóságra és a társadalmi igazságosságra. Fejlesztani kritikai gondolkodásukat és problémamegoldó készségüket valós környezetben. 	<p>A tanulók életkora, profilja: 16–18 év</p> <p>A résztvevők száma: bármilyen méretű osztály</p> <p>Időtartam: ≈ 70 perc</p> <p>Tantárgyi kapcsolatok (készségek, tartalom szintjén): állampolgári ismeretek, társadalomtudomány, természettudomány, kreativitás, kritikai gondolkodás</p> <p>Szükséges felszerelés: Az energiaválsággal kapcsolatos karikatúrák gyűjteménye</p> <p>#Hashtagek #energiakrízis #energia #takarékoság #globaliskonfliktusok #karikatúra</p>

Az Európai Unió finanszírozásával. Az itt szereplő vélemények és állítások a szerző(k) álláspontját tükrözik, és nem feltétlenül egyeznek meg az Európai Unió vagy az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) hivatalos álláspontjával. Sem az Európai Unió, sem az EACEA nem vonható felelősségre miattuk.

Foglalkozástervezet a környezettudatosság témaköréhez

Cím: **Energia krízis és konfliktusok**

Bevezetés

Kezdje a következő kérdéssel: **Mi az energiaválság?** Tekintse meg az alábbi [grafikont](#) grafikont a legfontosabb regionális földgázárak alakulásáról 2021 júniusától 2022 októberéig. Kérdezze meg a tanulókat, hogy mit sugall számukra a grafikon.

Kezdje rövid ismertetéssel a jelenlegi **globális energiaválságról**, annak okairól, beleértve a gazdasági tényezőket és a geopolitikai eseményeket, mint például az ukrajnai helyzet, valamint a különböző országokra gyakorolt hatásairól. Beszéljék meg, hogyan hat a válság az inflációra, a szegénységre, a gazdasági növekedésre és a környezetre.

„2021-ben az energiapiacok a világjárványt követő gyors gazdasági fellendülés miatt szorulttá váltak, majd 2022-ben Oroszország ukrajnai inváziójával súlyosbodtak, ami az elmúlt évek legmagasabb gáz- és villamosenergia-áraihoz vezetett. Ez nagy inflációt okozott, ami a családokat szegénységbe taszította, és lelassította a gazdaságokat, egyeseket pedig recesszióval fenyegetett. Európa, amely nagymértékben támaszkodott az orosz gázra, és számos fejlődő ország különösen érintett.

Ez a válság különbözik az 1970-es évekbeli olajproblémáktól, mivel valamennyi fosszilis tüzelőanyagot érinti, és egy jobban összekapcsolt globális gazdaságra hat. A magas energiaköltségek miatt az európai és kínai gyárak leépítésre vagy bezárássra kényszerültek, és a szegényebb országokban nőtt a szegénység. Míg egyesek az éghajlat-politikát okolták a magas árakért, a több tiszta energia valójában segíthetett volna az árak alacsony tartásában”.¹

¹ Global energy crisis, International Energy Agency <https://www.iea.org/topics/global-energy-crisis>

Az Európai Unió finanszírozásával. Az itt szereplő vélemények és állítások a szerző(k) álláspontját tükrözik, és nem feltétlenül egyeznek meg az Európai Unió vagy az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) hivatalos álláspontjával. Sem az Európai Unió, sem az EACEA nem vonható felelősségre miattuk.

Kolb körének lépései

1

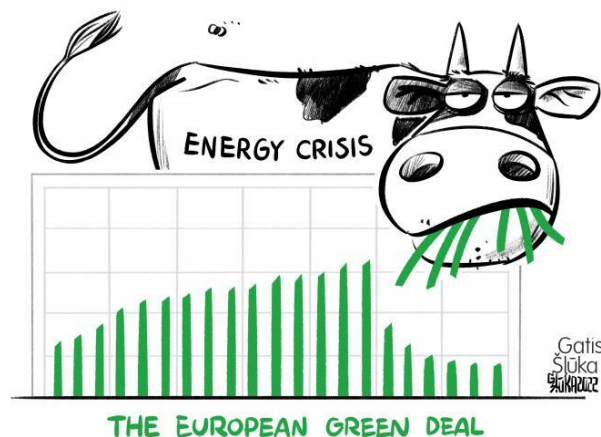

ÉRZELEM

Vonjuk be a tanulókat gyakorlati tevékenységbe környezetvédelmi témában!

KONKRÉT TAPASZTALAT

[20 perc] A diákok karikatúra elemző tevékenységet végeznek, amely közvetlenül kapcsolódik az energiaválság témájához. A tanulók kis csoportokban dolgoznak, és a Karikatúra elemző munkalap segítségével elemezzenek egy politikai karikatúrát, amelynek középpontjában az európai energiaválság áll. Minden csoportnak más-más karikatúrát adjunk. Különböző képeket mutassunk nekik – a feltárni és elemezni kívánt témának megfelelően (lásd néhány példát alább).

A tartalom könnyebb elemzéséhez használhatják a karikatúra elemző munkalapot (lásd az I. mellékletet).

Az Európai Unió finanszírozásával. Az itt szereplő vélemények és állítások a szerző(k) álláspontját tükrözik, és nem feltétlenül egyeznek meg az Európai Unió vagy az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) hivatalos álláspontjával. Sem az Európai Unió, sem az EACEA nem vonható felelősségre miattuk.

Foglalkozástervezet a környezettudatosság témaköréhez

Cím: **Energia krízis és konfliktusok**

2

MEGFIGYELÉS

Bátorítsuk a tanulókat reflexióra a tevékenység során szerzett tapasztalataikról, megfigyeléseikről, érzéseikről.

REFLEKTÍV MEGFIGYELÉS

[10 perc] A kis csoportokban végzett karikatúra elemzés után mindenki bemutatja az egyes eseteket az osztály többi tagjának.

A tanár az egész osztályban vitára ösztönzi a tanulókat, hogy osszák meg benyomásait, értelmezéseiket, és értsék meg a különböző nézőpontokat az elemzett karikatúrákban. Ezt követően a tanár elősegíti a globális energiaválság összetettségéről szóló vitát, olyan témákat vizsgálva, mint az európai energiaválság, az 1970-es évek energiaválsága és más globális forgatókönyvek. Beszéljék meg a múltbeli és a jelenlegi válságok közötti különbségeket.

Használja a következő kérdéseket a vita ösztönzésére:

- Milyen tényezők járultak hozzá a jelenlegi európai energiaválsághoz?
- Hogyan hat az európai energiaválság az érintett országok mindennapi életére és gazdasági stabilitására?
- Miben hasonlít vagy különbözik a jelenlegi energiaválság az 1970-es évek energiaválságától?
- Hogyan befolyásolták a világpolitikában és a világgazdaságban bekövetkezett változások az energiaválságok jellegét az idők során?
- Tudnak-e más olyan régiókra gondolni, amelyek energiaválsággal szembesültek? Mik voltak az okok és a hatások?
- Hogyan befolyásolják a világ különböző részein bekövetkezett energiaválságok a globális energiapolitikát és gazdaságot?

Ezek a kérdések kritikus gondolkodásra és vitára ösztönöznek, lehetővé téve a tanulók számára, hogy az energiaválságok sokrétű természetét történelmi és kortárs nézőpontból egyaránt feltárják.

Az Európai Unió finanszírozásával. Az itt szereplő vélemények és állítások a szerző(k) álláspontját tükrözik, és nem feltétlenül egyeznek meg az Európai Unió vagy az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) hivatalos álláspontjával. Sem az Európai Unió, sem az EACEA nem vonható felelősségre miattuk.

Foglalkozásterv a környezettudatosság témaköréhez

Cím: **Energia krízis és konfliktusok**

3

GONDOLKODÁS

Elemeztessük, rendszereztesük a tanulókkal az összegyűjtött információt. Kapcsolják korábbi ismereteikhez, tágabb elméletekhez.

ELVONT FOGALOMALKOTÁS

[20 perc] A diákok motiválva lesznek, hogy elmélyedjenek az energiaválságok okaiban és megoldásaiban, olyan témák feltárásával, mint a geopolitikai tényezők, gazdasági hatások és fenntartható alternatívák.

Az energiaválság okai:

- Geopolitikai tényezők: A diákok feltárják, hogy a nemzetközi konfliktusok, a kereskedelmi viták és a politikai instabilitás hogyan zavarhatja meg az energiaellátást.
- Gazdasági hatások: A piaci erők, például a kereslet és kínálat egyensúlytalansága, az árképzési mechanizmusok és a befektetési stratégiák szerepének kutatása az energiaágazatokban.
- Technológiai korlátok: Vizsgálja meg, hogy az energiatermelés és -elosztás elavult vagy elégtelen technológiája hogyan járul hozzá a válságokhoz.
- Környezeti korlátok: Vizsgálja meg, hogy az éghajlatváltozás és a környezetromlás hogyan hat az energiaforrásokra.

Megoldások az energiaválságra:

- Az energiaforrások diverzifikálása: A megújuló energiaforrások, például a nap-, szél- és vízenergia felé történő elmozdulás hangsúlyozása.
- Energiahatékonyság: Az ipar, az épületek és a közlekedés energiahatékonyságát növelő technológiák és gyakorlatok vizsgálata.
- Szakpolitikai reformok: Az energiatakarékosságra, a tiszta energia támogatására és a kibocsátásra vonatkozó szabályozásokra vonatkozó kormányzati politikák hatásának vizsgálata.
- Globális együttműködés: Az energiagazdálkodás, a technológiák megosztása és a globális politikák kidolgozása terén a nemzetközi együttműködés szükségességének megvitatása.

Ez a kutatás segít a diákoknak megérteni az energiaválságok sokrétűségét, valamint a technológiát, a politikát és a nemzetközi együttműködést magában foglaló átfogó megoldások szükségességét.

Az Európai Unió finanszírozásával. Az itt szereplő vélemények és állítások a szerző(k) álláspontját tükrözik, és nem feltétlenül egyeznek meg az Európai Unió vagy az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) hivatalos álláspontjával. Sem az Európai Unió, sem az EACEA nem vonható felelősségre miattuk.

Foglalkozástervezés a környezettudatosság témaköréhez

Cím: **Energia krízis és konfliktusok**

4

CSELEKVÉS

Teremtsünk lehetőséget a tanulóknak arra, hogy alkalmazzák tudásukat, hétköznapi életükben aktívan kísérletezzenek fenntartható tevékenységekkel.

AKTÍV KÍSÉRLETEZÉS

[20 perc] A tanulók részt vesznek az energiatakarékos gyakorlatokat népszerűsítő karikatúra elkészítésében; **helyi intézkedések az energiafogyasztás csökkentésére:** például alternatív közlekedés, az áram- és vízfogyasztás csökkentése, újrahasznosítás, helyi termékek vásárlása és a húsfogyasztás csökkentése.

A karikatúrák a következő energiatakarékos ötleteket dolgozhatják fel:

- Alternatív közlekedési módok választása vagy telekocsi-használat
- Kapcsolja ki/csökkentse a világítás, hűtés, fűtés, elektronika, vízmelegítés használatát.
- Tartsa zárva az ajtókat és ablakokat, hogy a ház hűvös/meleg maradjon, használjon redőnyöket, ahol ez hasznos.
- Foglalkozzon olyan tevékenységekkel, amelyek nem igényelnek áramot, mint például olvasás vagy játék a szabadban.
- Kompenzálja az üvegházhatású gázok kibocsátását faültetéssel vagy zöldségeskerttel és komposztálással.
- Csökkentse, használja újra és hasznosítsa újra az összes műanyagot, fémet, üveget, ruhát, bútort, tintapatronokat és tollakat, és vásároljon újratöltöttet, ahol csak lehet (szappanok, tollak).
- Használjon kevesebb vizet, papírt és élelmiszert.
- Vásároljon helyben előállított termékeket, és kerülje a túlzott csomagolást.
- Fogyasszon kevesebb húst és más olyan terméket, amelyeknek az előállítása vagy szállítása nagy öko-lábnymot okoz.

Ezeket a rajzokat, ha elkészültek, ki lehet tenni az iskolában, vagy meg lehet osztani a közösségi médiában, hogy elterjessék a tudatosságot, és másokat is ösztönözzenek a közösségben az energiatakarékos gyakorlatok alkalmazására. Ez a tevékenység nem csak a kreativitást segíti elő, hanem megerősíti a tanulók megértését abban, hogy egyéni cselekedeteikkel hogyan járulhatnak hozzá az energiatakarékosághoz és a környezeti fenntarthatósághoz.

Az Európai Unió finanszírozásával. Az itt szereplő vélemények és állítások a szerző(k) álláspontját tükrözik, és nem feltétlenül egyeznek meg az Európai Unió vagy az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) hivatalos álláspontjával. Sem az Európai Unió, sem az EACEA nem vonható felelősségre miattuk.

Foglalkozástervezés a környezettudatosság témaköréhez

Cím: **Energia krízis és konfliktusok**

Az energiatakarékos gyakorlatokat népszerűsítő karikatúrákhoz inspirációt meríthet a II. mellékletben.

Az Európai Unió finanszírozásával. Az itt szereplő vélemények és állítások a szerző(k) álláspontját tükrözik, és nem feltétlenül egyeznek meg az Európai Unió vagy az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) hivatalos álláspontjával. Sem az Európai Unió, sem az EACEA nem vonható felelősségre miattuk.

Foglalkozástervezés a környezettudatosság témaköréhez

Cím: **Energia krízis és konfliktusok**

Értékelés

A tevékenység értékelése a részvételen, a karikatúra elemzés minőségén, a vitához való hozzászólások mélységén és az energiatakarékos gyakorlatok megvalósításán alapul.

- **Részvétel:** Értékelje a tanulók részvételét a tevékenység minden fázisában, beleértve a vitákban, a karikatúra elemzésben és a projekt létrehozásában.
- **A karikatúra elemzés minősége:** Értékelje a karikatúraelemzésben a rálátást és megértést, beleértve a szimbólumok és üzenetek értelmezésének képességét, valamint a kommunikáció hatékonyságát.
- **A vitához való hozzájárulás mélysége:** Vizsgálja meg az órai viták és megbeszélések során nyújtott hozzájárulásaik minőségét, különös tekintettel arra, hogy mennyire képesek gondolataikat megfogalmazni, másokat meghallgatni és konstruktívan hozzájárulni.
- **Energiatakarékos gyakorlatok megvalósítása:** Értékelje, hogy a tanulók mennyire jól alkalmazzák és integrálják az energiatakarékos gyakorlatokat az iskolában. Ez magában foglalhatja a megtett gyakorlati lépéseket vagy a javasolt kreatív ötleteket.

Az Európai Unió finanszírozásával. Az itt szereplő vélemények és állítások a szerző(k) álláspontját tükrözik, és nem feltétlenül egyeznek meg az Európai Unió vagy az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) hivatalos álláspontjával. Sem az Európai Unió, sem az EACEA nem vonható felelősségre miattuk.

Foglalkozástervezés a környezettudatosság témaköréhez

Cím: **Energia krízis és konfliktusok**

További források – Ötletek és tippek

Hasznos források

— Karikatúrák:

<https://www.cartooningforpeace.org/en/editors/europe-facing-the-energy-crisis/>

<https://cartoonmovement.com/collection/russian-gas>

— A globális energiaválság magyarázata:

<https://www.iea.org/topics/global-energy-crisis>

[The European energy crisis explained](#)

[A Crisis of Energy](#) (regarding 70s crisis)

— Energiatakarékosság:

[Energy saving initiatives](#) összhangban a fenntartható fejlődés céljaival (Sustainable Development Goals – SDG)

PARTNERS

Aintek Symvouloi
Epicheiriseon Efarmoges
Ypsilis Technologias
Ekpaidefsi Anonymi Etaireia
(GR)

Parc
naturel
régional
de Corse
Parcu di Corsica

Syndicat Mixte Du Parc
Naturel Eégional De Corse –
Parcu Di Corsica (FR)

Etudes Et Chantiers Corsica
(FR)

Antalya Provincial
Directorate for National
Education (TR)

cesie
the world is only one creature
CESIE – Centro studi e
iniziative europeo (IT)

Trebag Szellemi Tulajdon – Es
Projektmenedz Ser Korlatolt
Felelossegu Tarsasag (HU)

Istituto D'Istruzione
Superiore Einaudi Pareto
(IT)

Az Európai Unió finanszírozásával. Az itt szereplő vélemények és állítások a szerző(k) álláspontját tükrözik, és nem feltétlenül egyeznek meg az Európai Unió vagy az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) hivatalos álláspontjával. Sem az Európai Unió, sem az EACEA nem vonható felelősségre miattuk.

Az Európai Unió
társfinanszírozásával

CC BY-NC 4.0

Attribution-NonCommercial 4.0 International

Foglalkozástervezet a környezettudatosság témaköréhez

Cím: **Energia krízis és konfliktusok**

I. Melléklet: Karikatúra elemző munkalap

Képi elemek	Szavak
<p>Sorold fel a karikatúrában látható tárgyakat vagy embereket.</p> <p>A listán szereplő tárgyak közül melyek a szimbólumok?</p> <p>Mit gondolsz, mit jelentenek az egyes szimbólumok?</p>	<p>Azonosítsd a karikatúra feliratát és/vagy címét. Keresd meg azt a három szót vagy kifejezést, amelyet a rajzoló a karikatúrában szereplő tárgyak vagy személyek azonosítására használt. Jegyezz fel minden fontos dátumot vagy számot, amely a karikatúrában szerepel.</p> <p>Mely szavak vagy kifejezések tűnnek a karikatúrában a legjelentősebbnek? Miért gondoljátok így?</p> <p>Sorolj fel olyan jelzőket, amelyek a karikatúrában ábrázolt érzelmeket jellemzik.</p>
<p>Írd le a rajzfilmben zajló cselekményt.</p> <p>Magyarázd meg, hogy a rajzfilmben szereplő szavak hogyan tisztázzák a szimbólumokat. Magyarázd meg a karikatúra üzenetét.</p> <p>Milyen speciális érdekcsoportok értenének egyet/nem értenének egyet a karikatúra üzenetével? Miért?</p>	

Az Európai Unió finanszírozásával. Az itt szereplő vélemények és állítások a szerző(k) álláspontját tükrözik, és nem feltétlenül egyeznek meg az Európai Unió vagy az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) hivatalos álláspontjával. Sem az Európai Unió, sem az EACEA nem vonható felelősségre miattuk.

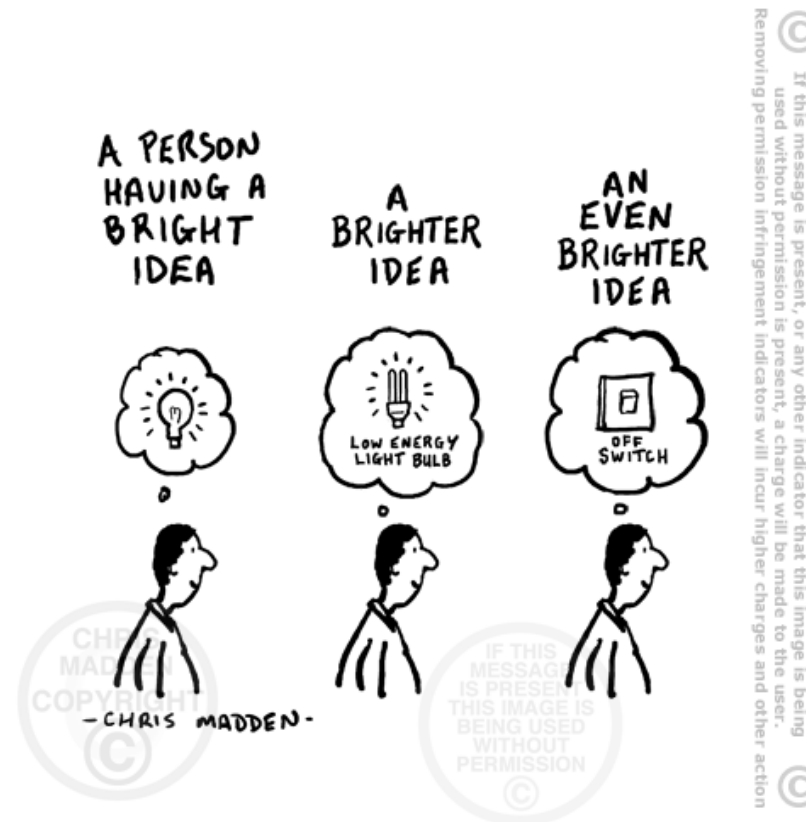

Foglalkozástervezés a környezettudatosság témaköréhez

Cím: Energia krízis és konfliktusok

II. Melléklet: Energiatakarékosságot népszerűsítő karikatúra

Az Európai Unió finanszírozásával. Az itt szereplő vélemények és állítások a szerző(k) álláspontját tükrözik, és nem feltétlenül egyeznek meg az Európai Unió vagy az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) hivatalos álláspontjával. Sem az Európai Unió, sem az EACEA nem vonható felelősségre miattuk.

